

PRZEGLĄD PRAWA ADMINISTRACYJNEGO

(4)2021 • DOI: 10.17951/ppa.2021.4.95-110

UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

JAKUB PIĘTKA

jakub.pietka@onet.eu

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9370-8512>

Prawne aspekty prowadzenia działalności gospodarczej na rynku walut wirtualnych w Polsce

*Legal Aspects of Running a Business
on the Virtual Currency Market in Poland*

Wprowadzenie

W ostatnich latach można zaobserwować znaczący wzrost zainteresowania inwestycjami mającymi za przedmiot pozyskiwanie, przechowywanie oraz pośrednictwo w obrocie kryptowalutami. Wpływ na tę sytuację ma szereg czynników makroekonomicznych oddziałujących na funkcjonowanie rynku finansowego. Jako przykład można podać niskie albo zerowe oprocentowanie depozytów bankowych, wysokie progi minimalnych wartości inwestycji związane z przystępowaniem do funduszy inwestycyjnych czy też rosnące koszty nabycia nieruchomości, które niezmiennie są postrzegane jako najbardziej bez-

pieczna forma lokowania kapitału¹. Wszystkie wskazane czynniki, spotęgowane dodatkowo przez kryzys wywołany pandemią COVID-19, powodują, że stale wzrasta globalna kwota środków pieniężnych lokowanych przez inwestorów indywidualnych w kryptowaluty. Zgodnie z danymi zaprezentowanymi przez portal CoinMarketCap całkowita kapitalizacja światowego rynku kryptowalut w maju 2021 r. wynosiła 2,56 bln USD².

Ideą przyświecającą funkcjonowaniu walut kryptograficznych było stworzenie zdecentralizowanego i bezpośredniego środka wymiany opartego na modelu komunikacji sieciowej *peer-to-peer*, pozwalającego na przesyłanie płatności online bezpośrednio od jednego podmiotu do drugiego, bez konieczności przepływu transakcji przez instytucje finansowe³. Potencjał kryptowalut jako anonimowego środka wymiany w połączeniu ze znacznymi zmianami ich wartości w porównaniu do walut fiducjarnych spowodował, że stały się one nowym narzędziem transakcji spekulacyjnych nakierowanych na osiągnięcie zysku⁴. Pierwotna rola kryptowalut zaczęła ustępować roli, w której są one traktowane jako przedmiot inwestycji. Zaistniała zamiana przyczyniła się do powstania licznych podmiotów świadczących odpłatnie usługi powiązane z obrotem kryptowalutami.

Celem artykułu jest dokonanie analizy obowiązujących w Polsce norm prawnych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w przedmiocie kryptowalut oraz określenie, w jaki sposób regulacje te wpływają na rozwój tych przedsiębiorstw i na bezpieczeństwo inwestorów indywidualnych. Rozważania te będą podstawą do wyciągnięcia wniosków oraz przedstawienia postulatów co do wprowadzenia odpowiednich zmian w przepisach prawnych i holistycznego uregulowania rynku kryptowalut w Polsce.

¹ Badanie Instytutu Badawczego KANTAR dla Universe Properties Group Sp. z o.o. przeprowadzone w styczniu 2021 r. metodą wywiadu internetowego (CAWI) na grupie 1000 osób powyżej 25. roku życia wykazało, że za dwie najlepsze formy inwestycji Polacy uważają grunty i nieruchomości użytkowe. Zob. MANAGER+, *Jakie formy inwestycji uważają Polacy za najlepsze niezależnie od sytuacji gospodarczej?*, <https://bit.ly/3iazWB6> (dostęp: 10.08.2021).

² Wycena na dzień 7 maja 2021 r., dostępna na stronie internetowej portalu CoinMarketCap (<https://bit.ly/2ZqxMXy>, dostęp: 9.09.2021).

³ S. Nakamoto, *Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System*, <https://bit.ly/3ETMoyY> (dostęp: 9.09.2021), s. 1.

⁴ Ł. Spyra, *Rynek kryptowalut w Polsce i jego instytucjonalne uwarunkowania*, „Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie” 2020, nr 3, s. 69.

Definicja walut wirtualnych oraz ich klasyfikacja

W celu prowadzenia dalszych rozważań niezbędne jest podjęcie próby zdefiniowania pojęcia „kryptowaluty”. W literaturze przedmiotu i w oficjalnych komunikatach organów państwowych pojawiają się różne definicje kryptowalut. Stworzenie jednej definicji, odnoszącej się do wszystkich cech walut kryptograficznych, jest utrudnione z dwóch powodów. Po pierwsze, jest to problematyka stosunkowo nowa, rozwijana w nauce przedmiotu od niespełna 10 lat. Po drugie, odnosi się do stale rozwijanej i modyfikowanej materii związanej z wykorzystaniem technologii blockchain, czyli technologii rejestrów rozproszonych używanej do cyfrowego odwzorowywania transakcji w modelu *peer-to-peer*⁵. Z tego powodu wiele definicji ma charakter przykładowy i tworzone są wyłącznie na potrzeby danego opracowania. Niekiedy powoduje to, że definicja skupiona jest wokół wybranego aspektu funkcjonowania rynku kryptowalut, co pozbawia ją przymiotu uniwersalności.

Stale rozwijający się rynek kryptowalut wpłynął również na powstanie definicji legalnych w porządkach prawnych poszczególnych państw. W Polsce definicja taka została wprowadzona przepisami ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu⁶, która określa je mianem walut wirtualnych. W ujęciu polskiego prawodawstwa nie w każdym przypadku można postawić znak równości pomiędzy pojęciem „kryptowaluty” i „waluty wirtualnej”, o czym będzie mowa w dalszej części artykułu. Często zwroty te używane są zamiennie, ale porównując zakresy znaczeniowe tych pojęć, może to być działanie nieuprawnione. W zrozumieniu tej różnicy niezbędny jest przegląd istniejących definicji kryptowalut czy też walut wirtualnych.

Zgodnie z definicją przedstawioną w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/843⁷ waluty wirtualne oznaczają cyfrowe wyznaczniki wartości, które nie są emitowane ani gwarantowane przez bank centralny lub organ publiczny, nie muszą być powiązane z walutą prawnie obowiązującą i nie posiadają

⁵ „Blockchain to jeden z rodzajów technologii DLT (*Distributed Ledger Technology*), rejestr rozproszony i zdecentralizowany, działający w modelu *open source*, umożliwiający dokonywanie transakcji w modelu *peer-to-peer* bez podmiotu centralnego zatwierdzającego transakcje lub przechowującego informacje. Technologia ta zapewnia niezaprzeczalność transakcji oraz pozwala na przechowywanie informacji o nich publicznie w ramach funkcjonujących węzłów z wykorzystaniem zabezpieczeń kryptograficznych” (Stanowisko Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie wydawania i obrotu kryptoaktywami, 10.12.2020, <https://bit.ly/2Y1ig49>, dostęp: 9.09.2021).

⁶ Dz.U. 2018, poz. 723, ze zm., dalej: u.p.p.p.

⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/843 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz zmieniająca dyrektywy 2009/138/WE i 2013/36/UE (Dz.Urz. UE L 156/43, 19.06.2018).

prawnego statusu waluty lub pieniądza, lecz są akceptowane przez osoby fizyczne lub prawne jako środek wymiany i mogą być przekazywane, przechowywane lub sprzedawane drogą elektroniczną.

Obszerna definicja walut wirtualnych zaproponowana została przez międzynarodową organizację rządową Financial Action Task Force (FATF), powołaną w celu koordynowania działań i opracowywania wspólnej polityki zwalczania i zapobiegania praniu pieniędzy. Zgodnie z opracowanym w 2014 r. raportem waluta wirtualna stanowi cyfrową reprezentację wartości, która może być przedmiotem cyfrowego obrotu i funkcjonuje jako: (1) środek wymiany i/lub (2) jednostka rozrachunkowa, i/lub (3) zasób wartości, ale która nie ma statusu oficjalnego środka płatniczego w żadnej z jurysdykcji. Nie jest wydawana ani gwarantowana przez żadną jurysdykcję i spełnia przedstawione wyżej funkcje tylko na podstawie zgody użytkowników waluty wirtualnej⁸. Na potrzeby wskazanego wyżej raportu stworzono również klasyfikację, próbując dokonać podziału istniejących walut wirtualnych przy uwzględnieniu ich najważniejszych cech oraz funkcji, jakie spełniają w obrocie. Można zatem wyróżnić niewymienialne i wymienialne waluty wirtualne. Pierwsze z nich przeznaczone są wyłącznie do użytku w obrębie określonej platformy internetowej: usługowej lub rozrywkowej. Korzystanie z takiej waluty, a zatem ustalony w tej kwestii konsensus lub regulamin, ogranicza jej funkcję środka wymiany jedynie do określonej domeny i dostępnych w jej obrębie zasobów wirtualnych, z jednoczesnym wyłączeniem możliwości jej wymiany na walutę fiducyjną⁹. Z tego powodu kryptowaluty te są też zwane walutami wirtualnymi zamkniętymi. Waluty wirtualne wymienialne posiadają swój ekwiwalent w walucie fiducyjnej oraz mogą być zbywane i nabywane w zamian za walutę fiducyjną¹⁰. Do najpopularniejszych walut tego typu należą Bitcoin, Ethereum, Cardano czy BinanceCoin. Z uwagi na cechę wymienialności na oficjalne środki płatnicze pozostają one w centrum zainteresowania inwestorów i podmiotów gospodarczych oferujących usługi związane z pośrednictwem w obrocie.

⁸ FATF, *Report. Virtual Currencies: Key Definitions and Potential AML/CFT Risk*, June 2014, <https://bit.ly/3ETTDqE> (dostęp: 9.09.2021), s. 4.

⁹ *Ibidem*. Niewykluczona jest sytuacja, w której niezgodnie z warunkami korzystania mogą powstać nieoficjalne wtórne rynki wymiany walut niewymienialnych. Jak wskazuje FATF, od sankcjonowania takich praktyk przez administratorów serwisów stosujących waluty niewymienialne zależy, czy w sposób niekontrolowany nie przekształcą się one w waluty wirtualne wymienialne.

¹⁰ Posiadania przez waluty wirtualne wymienialne ekwiwalentu w walucie fiducyjnej nie należy mylić z cechą trwałego powiązania kursu waluty wirtualnej z wartością innych walut fiducyjnych lub dóbr pozostających w obrocie (np. złota). Powiązanie takie jest charakterystyczne dla kryptowalut typu *stablecoin*, które po spełnieniu określonych warunków mogą być uznane za pieniądz elektroniczny w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. 2011, nr 199, poz. 1175). Zob. Ostrzeżenie Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego o ryzykach związanych z nabywaniem oraz obrotem kryptoaktywami, 12.01.2021, <https://bit.ly/3CJVfkS> (dostęp: 9.09.2021), s. 7.

Waluty wirtualne można podzielić również na waluty scentralizowane i zdecentralizowane. W przypadku walut wirtualnych scentralizowanych zachowują one cechy wirtualnego środka wymiany, ale zasady ich funkcjonowania, emisji i wycofywania z obiegu zależą od konkretnego administratora. Waluty wirtualne zdecentralizowane nie są emitowane przez żadnego administratora oraz nie podlegają jego kontroli. Wydawane są przez zabezpieczone algorytmy kryptograficzne wynagradzające uczestników otwartego systemu za udostępnianie mocy obliczeniowej swoich komputerów dla celów wykonywania obliczeń kryptograficznych, na których opiera się system wymiany. Z tego względu żaden podmiot trzeci nie ma wpływu na aktualną podaż kryptowaluty, a jej kurs zależy wyłącznie od stopnia popularności wśród korzystających. Nawiązując do przytoczonej wcześniej idei twórców Bitcoina, pojęcie „kryptowalut” *par excellence* powinno odnosić się wyłącznie do walut wirtualnych zdecentralizowanych.

Przepis art. 2 ust. 2 pkt 26 u.p.p.p. wprowadzający do polskiego porządku prawnego definicję legalną waluty wirtualnej stanowi, że przez pojęcie „waluty wirtualnej” rozumie się cyfrowe odwzorowanie wartości, które nie jest: a) prawnym środkiem płatniczym emitowanym przez NBP, zagraniczne banki centralne lub inne organy administracji publicznej; b) międzynarodową jednostką rozrachunkową ustanawianą przez organizację międzynarodową i akceptowaną przez poszczególne kraje należące do tej organizacji lub z nią współpracujące; c) pieniądzem elektronicznym w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych; d) instrumentem finansowym w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi; e) wekslem lub czekiem – oraz jest wymienialne w obrocie gospodarczym na prawne środki płatnicze i akceptowane jako środek wymiany, a także może być elektronicznie przechowywane lub przeniesione albo może być przedmiotem handlu elektronicznego. Przedstawiona definicja jest w znacznym stopniu negatywna i wskazuje, jakie inne wartości mogące być odwzorowane cyfrowo nie zaliczają się do walut wirtualnych. Główną cechą, która charakteryzuje waluty wirtualne, jest tutaj możliwość wymiany w obrocie gospodarczym na prawne środki płatnicze i akceptowanie jako środek wymiany. Z tego powodu na gruncie polskiego prawodawstwa za waluty wirtualne nie będą uznane opisane wyżej waluty wirtualne zamknięte. W porównaniu z przytoczonymi wcześniej definicjami waluty wirtualnej możliwość wymiany na walutę fiducyjną jest tutaj wprost zaznaczona. Można domniemywać, że położenie przez ustawodawcę nacisku na ten aspekt jest związane z największą popularnością tokenów płatniczych¹¹. Obecnie stanowią one powszechny przedmiot inwestycji i jest z nimi

¹¹ Tokenizacja (*tokenization*) polega na wykorzystaniu technologii blockchain w celu stworzenia cyfrowego odpowiednika wartości, które w swojej tradycyjnej formie występują najczęściej jako byt materialny. Token jest więc cyfrowym odwzorowaniem rozmaitych wartości lub aktywów.

związany znaczny przepływ pieniądza fiducjarnego. Nie bez przyczyny pierwsze pojawiające się na świecie regulacje prawne odnoszące się do problematyki walut wirtualnych dotyczyły zapobiegania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu. Do definicji legalnej walut wirtualnych zawartej w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu odwołują się także przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych¹².

Należy również zwrócić uwagę na fakt, że desygnaty pojęć „kryptowaluty” i „waluty wirtualnej” nie zawsze w pełni się pokrywają. Każda kryptowaluta może być uznana za walutę wirtualną, ale nie każda waluta wirtualna może być uznana za kryptowalutę¹³. Wiąże się to z możliwością wystąpienia sytuacji, w której cyfrowe odwzorowanie wartości, o którym mowa w art. 2 ust. 2 pkt 26 u.p.p.p., nie jest oparte na technologii blockchain, a zatem nie ma przymiotu zapisu kryptograficznego. Cyfrowe odwzorowanie wartości nie musi ograniczać się wyłącznie do wspomnianych wcześniej tokenów płatniczych. Istnieje praktycznie nieograniczona możliwość tworzenia nowych rodzajów cyfrowych odzwierciedleń aktywów wzorowanych na klasycznych instrumentach finansowych, które niekoniecznie muszą znajdować pokrycie w istniejącym realnie instrumencie bazowym¹⁴.

Stan polskiej regulacji związanej z działalnością w przedmiocie walut wirtualnych

Obecnie w polskim systemie prawnym nie ma przepisów odnoszących się w sposób komplementarny do prowadzenia działalności gospodarczej w przedmiocie walut wirtualnych. Powstawanie i funkcjonowanie przedsiębiorców świadczących takie usługi opiera się na ogólnych regulacjach dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej. Pomimo ustawowego zdefiniowania pojęcia „walut wirtualnych” ich status na rynku finansowym pozostaje w przeważającej części

W obszarze instrumentów finansowych tokenizację rozumie się jako proces przydzielenia cyfrowej reprezentacji rzeczywistym aktywom w rozproszonej księdze rachunkowej. Token płatniczy jest więc rodzajem tokenu natywnego i oznacza cyfrowy zapis odzwierciedlający wartość wygenerowanej jednostki waluty wirtualnej. Zob. Ministerstwo Cyfryzacji, *Token jako obligacja*, 2019, <https://bit.ly/3kJT1fp> (dostęp: 24.09.2021), s. 2, 6.

¹² Zob. art. 5a pkt 33a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. 2021, poz. 1128); art. 4a pkt 22a ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. 2020, poz. 1406).

¹³ Ostrzeżenie Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego..., s. 1.

¹⁴ *Ibidem*. Dokument przedstawiony przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego zawiera również uwagi do szerszej od kryptowalut kategorii kryptoaktywów.

wyznaczony jedynie przez zasady wolnego rynku. Stan taki należy ocenić jednoznacznie negatywnie z kilku powodów.

Po pierwsze, brak odpowiedniej regulacji naraża uczestników tego rynku na szereg niebezpieczeństw, których można uniknąć lub zminimalizować prawdopodobieństwo ich występowania. Nakreślenie ram prawnych funkcjonowania działalności w przedmiocie walut wirtualnych pozwoliłoby choćby częściowo odejść od obecnego modelu, w którym wzajemne obowiązki oraz uprawnienia inwestora i podmiotu profesjonalnego są określane w znacznej części przez regulamin danej platformy wymiany walut wirtualnych. Dotyczy to także kwestii związanych z przyjmowanymi strategiami rozwoju oraz z wyznaczaniem zakresu prowadzonej działalności i stosowanych mechanizmów zabezpieczeń. W interesie inwestorów indywidualnych leży poddanie tych zagadnień kontroli wyspecjalizowanych organów administracji państwowej.

Po drugie, ustanowienie przepisów regulujących zasady obrotu walutami wirtualnymi może być korzystne również z punktu widzenia państwa. Stworzenie warunków rozwoju dla nowego segmentu rynku byłoby czynnikiem stymulującym dla powstawania nowych przedsięwzięć gospodarczych i skutkowałoby zwiększeniem podatkowych dochodów budżetu. Należy zgodzić się z twierdzeniem, że w przypadku wprowadzania na rynek innowacyjnych przedmiotów inwestycji kluczowe znaczenie ma podejście do tej problematyki prezentowane przez władzę polityczną państwa¹⁵. Obecne stanowisko prezentowane przez Narodowy Bank Polski i Komisję Nadzoru Finansowego nie jest przychylnie dla już funkcjonujących podmiotów świadczących usługi związane z obrotem walutami wirtualnymi ani dla samej idei inwestowania w waluty kryptograficzne¹⁶. Narodowy Bank Polski i Komisja Nadzoru Finansowego dostrzegają szereg zagrożeń, które związane są z obrotem walutami wirtualnymi. Należy zaznaczyć, że wiele z podnoszonych uwag jest słusznych. Rozwiązaniem problemu nie wydaje się być jednak wydawanie ostrzeżeń, które w przypadku nadużycia mogą wpłynąć na większą destabilizację rynku¹⁷. Zarówno z punktu widzenia stabilności systemu

¹⁵ Ł. Spyra, *op. cit.*, s. 79.

¹⁶ Komunikat Narodowego Banku Polskiego i Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie „walut” wirtualnych, 7.07.2017, <https://bit.ly/3kKZWEW> (dostęp: 9.09.2021).

¹⁷ Przykładem negatywnego oddziaływania ostrzeżeń może być sytuacja giełdy walut wirtualnych BitBay (od 8 listopada 2021 r. giełda funkcjonuje pod nazwą Zonda), która została wpisana na listę ostrzeżeń Komisji Nadzoru Finansowego w 2018 r. Wskutek tych działań podmiot, który w owym czasie był największą giełdą walut wirtualnych w Polsce, zmuszony był przenieść siedzibę swojej działalności na Maltę. Jednocześnie BitBay cały czas pozostaje w czołówce podmiotów świadczących usługi w przedmiocie walut wirtualnych wśród polskich użytkowników o rocznym wolumenie w wysokości 547 tys. BTC. Zob. A. Turek, *Rynek kryptowalut nie jest w Polsce regulowany. KNF wiele razy zwracała uwagę na problem*, 29.06.2020, <https://businessinsider.com.pl/>

finansowego, jak i polityki monetarnej zasadne byłoby wprowadzenie stosownej regulacji niwelującej możliwość występowania nieprawidłowości.

Rynek walut wirtualnych nie jest objęty nadzorem, o którym mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym¹⁸. Nieuprawnione jest jednak twierdzenie, zgodnie z którym rynek walut wirtualnych nie jest częścią rynku finansowego. Przytoczony akt normatywny nie zawiera definicji legalnej rynku finansowego, a jedynie wskazuje jego sektory podlegające nadzorowi ze strony Komisji Nadzoru Finansowego¹⁹. Jest to więc tylko pośrednia definicja podmiotowa rynku finansowego dokonana na potrzeby ustawy. Nauka przedmiotu stoi na stanowisku, że sformułowanie na potrzeby ustawy definicji legalnej na tyle ogólnej, aby zachowywała swą aktualność i jednocześnie na tyle precyzyjnej, aby charakteryzowała się walorem przydatności, jest niemożliwe z uwagi na dynamikę rozwoju rynku finansowego²⁰. W obecnym stanie prawnym Komisja Nadzoru Finansowego nie sprawuje nadzoru nad segmentem rynku walut wirtualnych. Nie oznacza to jednak, że w rzeczywistości rynek walut wirtualnych nie jest częścią rynku finansowego. Pojęcie „ryнку finansowego” może być zdefiniowane jako transakcje, których przedmiotem jest pieniądz w formie prawa do jego czasowego wykorzystania²¹. Skoro zatem z przyjętej definicji legalnej walut wirtualnych wynika, że są one cyfrowym odwzorowaniem wartości, których immanentną cechą jest wymienialność na prawne środki płatnicze, to obrót nimi stanowi część rynku finansowego nieobjętego do tej pory nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego.

Zgodnie z przepisem art. 2 u.n.r.f. celem nadzoru nad rynkiem finansowym jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, zaufania do rynku finansowego, a także zapewnienie ochrony interesów uczestników tego rynku również poprzez rzetelną informację dotyczącą funkcjonowania rynku. Skoro rynek walut wirtualnych w sposób faktyczny jest częścią rynku finansowego, to niewłaściwe jest podejście ignorujące jego rozwój i ograniczające się wyłącznie do wydawania ostrzeżeń. Właściwa realizacja celu ustawy będzie możliwa przez ustawowe uregulowanie formy podejmowania działalności gospodarczej w przedmiocie obrotu walutami wirtualnymi, połączone z jednoczesnym objęciem tych podmiotów nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego.

finanse/kryptowaluty/rynek-kryptowalut-w-polsce-regulacje-co-moze-robic-knf sht05fx (dostęp: 24.09.2021); BitBay, <https://bitbay.net/pl/o-nas> (dostęp: 24.09.2021).

¹⁸ Dz.U. 2020, poz. 2059, dalej: u.n.r.f.

¹⁹ P. Szczęśniak, [w:] *Prawo finansowe*, red. A. Hanusz, Warszawa 2019, s. 506.

²⁰ B. Wojno, *Komentarz do art. 1*, [w:] *Prawo rynku kapitałowego. Komentarz*, red. M. Wierzbowski, L. Sobolewski, P. Wajda, Legalis 2020.

²¹ P. Szczęśniak, *op. cit.*, s. 506.

W porządkach prawnych coraz większej liczby państw problematyka związana z obrotem walutami wirtualnymi rozwiązywana jest przez wprowadzenie całkowitego zakazu handlu. Zakaz taki wprowadziła m.in. Turcja, w której od 30 kwietnia 2021 r. nie ma możliwości regulowania płatności walutami wirtualnymi oraz obsługiwanie przez instytucje płatnicze transferów pieniężnych kierowanych na platformy wymiany²². Jeszcze bardziej restrykcyjne rozwiązania w tej materii przygotowywane są przez ustawodawców w Indiach. Zgodnie z kształtującym się projektem ustawy zakazany i penalizowany miałby być nie tylko handel walutami wirtualnymi, lecz także ich pozyskiwanie i posiadanie²³. Każdy posiadacz walut wirtualnych ma być zobowiązany pod groźbą grzywny do ich wyzbycia się w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie proponowanej ustawy. Zakaz handlu walutami wirtualnymi oraz ich wydobycia obowiązuje również w Chinach, jednak w przeciwieństwie do Indii nie zdecydowano się tam na tak restrykcyjny krok jak wprowadzenie całkowitego zakazu posiadania walut kryptograficznych.

Mimo jednoznacznie negatywnej oceny rozwoju rynku walut wirtualnych w Polsce dokonanej przez Narodowy Bank Polski i Komisję Nadzoru Finansowego nie wydaje się, żeby wprowadzenie całkowitego zakazu handlu było możliwe. Ograniczenie takie mogłoby zostać uznane za naruszające szereg zasad konstytucyjnych, a w szczególności zasadę wolności gospodarczej. Zgodnie z przepisem art. 20 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.²⁴ podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej stanowi społeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych. Wolność działalności gospodarczej wyrażona w przytoczonym przepisie stanowi nie tylko zasadę prawa i zasadę ustroju gospodarczego, lecz także publiczne prawo podmiotowe, polegające na możliwości swobodnego podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej w sposób wolny od ingerencji państwa²⁵. Wszelkie ograniczenia wolności działalności gospodarczej na mocy przepisu art. 22 Konstytucji RP są dopuszczalne pod warunkiem, że zostały wprowadzone w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny. Materialna przesłanka dopuszczalności

²² W. Zieliński, *Kryptowalutowy koszmar w Turcji. Upadły dwie giełdy*, 25.04.2021, <https://bit.ly/3CPxM1U> (dostęp: 24.09.2021). Brak odpowiednich przepisów przejściowych i nagle wprowadzenie zakazu doprowadziły do wybuchu paniki na rynku walut wirtualnych w Turcji, co skutkowało zamknięciem dwóch giełd i zablokowaniem na serwerach walut wirtualnych o łącznej wartości sięgającej 2 mld USD.

²³ A. Ahmed, N. Anand, *India to Propose Cryptocurrency Ban, Penalising Miners, Traders – Source*, 15.03.2021, <https://reut.rs/2XW63hi> (dostęp: 24.09.2021).

²⁴ Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, ze zm., dalej: Konstytucja RP.

²⁵ C. Banasiński, *Konstytucyjne podstawy ustroju gospodarczego*, [w:] *Prawo gospodarcze. Aspekty publicznoprawne*, red. H. Gronkiewicz-Waltz, M. Wierzbowski, Warszawa 2020, s. 74–75.

ograniczeń, jaką jest interes publiczny, to w swej istocie klauzula generalna pozwalająca uzasadnić wprowadzane restrykcje, opierając się również na kryteriach pozaprawnych²⁶. Obrót i inwestowanie w waluty wirtualne niewątpliwie wiąże się z pewnym poziomem ryzyka utraty środków pieniężnych wynikającym z wahań kursowych. Nie wydaje się jednak, że ewentualne zagrożenia dla inwestorów indywidualnych oraz dla stabilności systemu finansowego są wystarczającą przesłanką do wprowadzenia całkowitego zakazu handlu walutami wirtualnymi z uwagi na ważny interes publiczny. Należy zaznaczyć, że wprowadzenie zakazu handlu byłoby najdalej idącym środkiem, który cechowałaby znaczna nieproporcjonalność. Jak pokazują doświadczenia innych państw europejskich, takich jak Malta czy Szwajcaria, możliwe jest stworzenie przepisów prawnych regulujących rynek walut wirtualnych. Wprowadzanie w tej materii zakazów i sankcji karnych za ich naruszenie jest rozwiązaniem przyjmowanym dotychczas w państwach o systemach autorytarnych lub zmierzających w kierunku autorytaryzmu.

Mimo że nie obowiązują obecnie przepisy holistycznie regulujące prowadzenie działalności w przedmiocie obrotu walutami wirtualnymi, to istnieją normy prawne, które bezpośrednio lub pośrednio mogą odnosić się do tego rodzaju działalności. Jest to zależne w głównej mierze od przyjętego przez dany podmiot modelu działania oraz wynikającymi z niego konkretnymi usługami świadczonymi na rzecz klientów. Jak wcześniej wskazano, pierwszą krajową regulacją odnoszącą się bezpośrednio do problematyki walut wirtualnych była nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Poza definicją ustawową walut wirtualnych rozszerzono także zakres podmiotowy ustawy, wprowadzając nowy rodzaj instytucji zobowiązanej.

Zgodnie z przepisem art. 2 ust. 1 pkt 12 u.p.p.p. instytucją obowiązaną jest podmiot prowadzący działalność polegającą na świadczeniu usług w zakresie: a) wymiany pomiędzy walutami wirtualnymi i środkami płatniczymi; b) wymiany pomiędzy walutami wirtualnymi; c) pośrednictwa w wymianie, o której mowa w lit. a lub b; d) prowadzenia rachunków, o których mowa w ust. 2 pkt 17 lit. E²⁷.

Przytoczony przepis nie określa żadnych dodatkowych wymogów przedmiotowych lub podmiotowych, jakie musi spełniać podmiot świadczący usługi w zakresie pośrednictwa w obrocie walutami wirtualnymi, aby zostać uznanym za instytucję obowiązaną. W związku z powyższym każdy podmiot świadczący wyżej wskazane usługi w ramach prowadzonej działalności gospodarczej niez-

²⁶ M. Szydło, *Komentarz do art. 22, [w:] Konstytucja RP. Komentarz, t. 1: Art. 1–86*, red. M. Safjan, L. Bosek, Legalis 2016.

²⁷ Rachunek prowadzony w formie elektronicznego zbioru danych identyfikacyjnych zapewniających osobom uprawnionym możliwość korzystania z jednostek walut wirtualnych, w tym przeprowadzania transakcji ich wymiany.

leżnie od swojej formy prawnej będzie podlegał obowiązkom nakładanym przez ustawę o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu²⁸.

Najważniejszy obowiązek nałożony na podmioty działające na rynku walut wirtualnych wynika z ustawy z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu oraz niektórych innych ustaw²⁹. Wprowadzane zmiany wejdą w życie 31 października 2021 r. i będą polegały na utworzeniu rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych prowadzonego przez ministra właściwego do spraw finansów. Zgodnie z nowym przepisem art. 129m u.p.p.p. działalność gospodarcza obejmująca świadczenie usług, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 12, będzie stanowić działalność regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy Prawo przedsiębiorców³⁰ i będzie mogła być wykonywana jedynie po uzyskaniu wpisu do właściwego rejestru. Wniosek o wpis do rejestru działalności w przedmiocie walut wirtualnych będzie musiał zawierać nie tylko podstawowe informacje identyfikujące przedsiębiorcę, lecz także wykaz usług w zakresie walut wirtualnych, jakie mają być oferowane. Znowelizowane przepisy wprowadzają również wymóg niekaralności, którą będzie musiała legitymować się osoba fizyczna osobiście prowadząca działalność w przedmiocie walut wirtualnych bądź występująca jako organ osoby prawnej lub wspólnik reprezentujący spółkę osobową. Działalność w zakresie walut wirtualnych będzie mogła być podejmowana przez osobę fizyczną, która nie została prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, przeciwko wiarygodności dokumentów, przeciwko mieniu, przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym, przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi oraz za przestępstwo związane z finansowaniem przestępstwa o charakterze terrorystycznym³¹.

Wprowadzone zmiany należy ocenić jako właściwy krok w kierunku uregulowania statusu prawnego przedsiębiorców świadczących usługi w przedmiocie walut wirtualnych. Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu odnosi się jednak do fragmentu problematyki związanej z obrotem walutami wirtualnymi. Rozwój regulacji AML (*anti-money laundering*) w zakresie dotyczącym prób lepszego monitorowania przepływów kapitału za pośrednictwem walut wirtualnych był jedną z pierwszych reakcji państw na ich rosnącą popularność. Wynika to z faktu wyższego poziomu anonimowości rozliczeń

²⁸ A. Górski, M. Królikowski, *Komentarz do art. 2, [w:] Ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Komentarz*, red. M. Dyl, M. Królikowski, Legalis 2021.

²⁹ Dz.U. 2021, poz. 815.

³⁰ Art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. 2021, poz. 162).

³¹ Art. 129n ust. 1 pkt 1 u.p.p.p. w brzmieniu, w jakim ustawa będzie obowiązywała od 30 października 2021 r.

dokonywanych za pomocą walut wirtualnych niż w przypadku zastosowania walut fiducyjnych. Nieprzejrzysty, niemonitorowany i skomplikowany technologicznie proces obrotu walutami wirtualnymi stwarza realne możliwości dla organizacji terrorystycznych do ukrywania pochodzenia transferów finansowych³².

Stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego określonych w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu przez podmioty prowadzące działalność w przedmiocie walut wirtualnych stanowi rozwiązanie problemów jedynie z perspektywy celu tej ustawy, nie wpływa jednak bezpośrednio na zwiększenie bezpieczeństwa środków inwestorów indywidualnych.

Przepisy ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu są obecnie jedynymi, które w sposób bezpośredni odnoszą się do podmiotów prowadzących działalność w przedmiocie walut wirtualnych. W zależności od dodatkowych usług oferowanych klientom podmioty prowadzące taką działalność mogą w sposób pośredni podlegać przepisom związanym z regulacją rynku usług płatniczych. Obecnie dwa najczęściej występujące rodzaje podmiotów świadczących usługi, o których mowa w przepisie art. 2 ust. 1 pkt 12 u.p.p.p. oraz usługi powiązane to kantory kryptowalut i giełdy kryptowalut. Określenia „kantor” i „giełda” są w tym przypadku nomenklaturą wykreowaną oddolnie przez uczestników rynku walut wirtualnych i w żaden sposób nie jest ona powiązana np. z działalnością kantorową, o której stanowi art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe³³. Nazewnictwo to wynika jedynie z faktycznego podobieństwa usług świadczonych przez te podmioty do uregulowanej prawnie działalności kantorowej lub giełdowej.

Próba zdefiniowania działalności kantorów i giełd walut wirtualnych została podjęta w wydanej przez Ministerstwo Finansów *Krajowej Ocenie Ryzyka Prania Pieniądzy oraz Finansowania Terroryzmu*³⁴. Kantory walut wirtualnych umożliwiają swoim klientom zakup lub sprzedaż określonej ilości zdecentralizowanych jednostek walut wirtualnych, lecz – w przeciwieństwie do giełd – nie świadczą usług w zakresie przechowywania walut wirtualnych lub wydawania kluczy prywatnych pozwalających na dostęp do tych wartości. W przypadku giełd walut wirtualnych umowy kupna i sprzedaży mogą być zawierane bezpośrednio z giełdą lub na zasadzie kojarzenia ofert składanych przez użytkowników danej platformy. Dodatkowe usługi, najczęściej oferowane przez podmioty określane mianem giełd, to prowadzenie portfeli umożliwiających przechowywanie walut wirtualnych oraz udzielanie dyspozycji ich zamiany na inne waluty wirtualne bądź na walutę fiducyjną³⁵.

³² A. Górski, M. Królikowski, *op. cit.*

³³ Dz.U. 2021, poz. 815, ze zm.

³⁴ Ministerstwo Finansów, *Krajowa Ocena Ryzyka Prania Pieniądzy oraz Finansowania Terroryzmu*, Warszawa 2019, s. 131.

³⁵ *Ibidem.*

W zależności od wewnętrznej strategii działalności gospodarczej i przyjętego modelu związanego z procesem wymiany walut wirtualnych na waluty fiducjarne działalność takiego podmiotu może być uznana za świadczenie usług płatniczych określonych w przepisie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych³⁶. Implikuje to obowiązek uzyskania wpisu do rejestru dostawców usług płatniczych i wystawców pieniądza elektronicznego w celu wykonywania tej działalności zgodnie z prawem. Obecnie dwa podmioty świadczące usługi w przedmiocie walut wirtualnych posiadają jednocześnie oficjalny status małych instytucji płatniczych i są wpisane do rejestru prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego³⁷. Małe instytucje płatnicze są uprawnione do prowadzenia działalności w zakresie którejkolwiek z usług płatniczych określonych w art. 3 ust. 1 u.u.p. z wyłączeniem usług inicjowania transakcji płatniczej oraz usługi dostępu do informacji o rachunku³⁸. Uzyskanie statusu małej instytucji płatniczej znacznie rozszerza zakres usług, które mogą być świadczone przez podmioty działające na rynku walut wirtualnych. Należy pamiętać, że prowadzenie działalności w zakresie świadczenia usług płatniczych bez posiadania do tego uprawnienia stanowi przestępstwo określone w przepisie art. 150 ust. 1 u.u.p., za które grozi grzywna w wysokości 5 mln PLN albo kara pozbawienia wolności do lat dwóch, albo obie te kary łącznie. Ważną kwestią dla podmiotów rozpoczynających działalność w przedmiocie walut wirtualnych jest więc przeprowadzenie uprzedniej analizy świadczonych usług z perspektywy obowiązków, jakie mogą nakładać na nie obowiązujące przepisy.

Zakończenie

Rosnąca popularność inwestycji w waluty wirtualne powoduje powstawanie coraz większej grupy podmiotów gospodarczych świadczących usługi związane z pośrednictwem w obrocie walutami wirtualnymi oraz usługi powiązane. Obecnie obowiązujące przepisy prawne nie zapewniają ani optymalnych warunków dla funkcjonowania tych podmiotów, ani odpowiednich gwarancji związanych z bezpieczeństwem środków powierzanych przez inwestorów indywidualnych. Wszelkie dotychczas wprowadzone regulacje mają charakter następczy i nakierowane są na rozwiązanie pojedynczych problemów. Należy pozytywnie ocenić nowelizację ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu ter-

³⁶ Dz.U. 2020, poz. 794, ze zm., dalej: u.u.p.

³⁷ Podmioty te to BitClude Sp. z o.o. i Coinquista SA. Obie spółki uzyskały wpis do rejestru 21 stycznia 2019 r. Zob. <https://e-rup.knf.gov.pl> (dostęp: 9.09.2021).

³⁸ Art. 2 pkt 17 b u.u.p.

roryzmu, zgodnie z którą działalność w przedmiocie walut wirtualnych będzie stanowić działalność regulowaną. Przyjęcie takiej formy reglamentacji działalności gospodarczej i odejście od bardziej restrykcyjnych rozwiązań, jak np. działalność licencjonowana, może pozytywnie wpłynąć na dalszy rozwój tego sektora. Spełnienia warunków niezbędnych do uzyskania wpisu do rejestru nie można jednak uznać za dostateczny poziom zapewnienia gwarancji bezpieczeństwa klientom takich podmiotów.

Najważniejszym wnioskiem *de lege ferenda* wynikającym z niniejszego artykułu jest konieczność określenia formy prawnej podejmowania działalności gospodarczej w przedmiocie walut wirtualnych. Odpowiednim rozwiązaniem byłoby przyjęcie ograniczenia przedmiotowego, zgodnie z którym działalność taka mogłaby być prowadzona wyłącznie w formie wybranej spółki kapitałowej lub spółki komandytowo-akcyjnej. Posiadanie kapitału zakładowego będącego podstawą konstrukcyjną tych spółek wpłynie na stopień bezpieczeństwa ewentualnych wierzycieli oraz poprawi ich wiarygodność wobec inwestorów i kontrahentów³⁹. Z uwagi na znaczny wolumen obrotów podmiotów działających na rynku walut wirtualnych oraz gromadzenie znacznych zasobów finansowych ich klientów należy rozważyć również wprowadzenie ograniczenia w postaci minimalnej wartości kapitału zakładowego⁴⁰.

Kolejnym krokiem, po określeniu ram podejmowania działalności gospodarczej na rynku walut wirtualnych, powinno być rozszerzenie katalogu podmiotów objętych nadzorem ze strony Komisji Nadzoru Finansowego. Zastosowanie środków nadzorczych będących w dyspozycji Komisji Nadzoru Finansowego w przypadku powstania realnego zagrożenia dla interesów uczestników da możliwość podjęcia indywidualnych i skonkretyzowanych działań wyrażonych w wydawanych decyzjach administracyjnych. Wpłynie to nie tylko na skuteczność wykonywanego nadzoru, lecz także na większą stabilność rynku walut wirtualnych, który w sposób szczególny odczuwa skutki wydawanych ostrzeżeń.

Odpowiedzialne podejście ze strony ustawodawcy do omawianej problematyki wymaga skoordynowanych działań we wprowadzaniu odpowiednich nowelizacji pozwalających na efektywny i bezpieczny rozwój rynku walut wirtualnych. Dobrym przykładem jest Szwajcaria, gdzie Rada Związkowa we współpracy ze Swiss Financial Market Supervisory Authority (FINMA) dostrzegły potencjał wynikający z możliwości zastosowania technologii blockchain na potrzeby rynku finansowego. Przyjęty tam model zmian polegał na dostosowaniu poszczególnych przepisów prawa cywilnego, prawa rynku finansowego i prawa upadłościowego

³⁹ A. Koch, [w:] *Prawo spółek handlowych*, red. A. Koch, J. Napierała, Warszawa 2017, s. 346–348.

⁴⁰ Wartość ta powinna być odpowiednio wyważona, aby przy jednoczesnym zwiększeniu bezpieczeństwa ewentualnych wierzycieli nie stała się barierą dla powstawania nowych podmiotów.

na potrzeby funkcjonowania rynku walut wirtualnych⁴¹. Władze wyszły z założenia, że wszelkie cyfrowe odwzorowania wartości oparte na technologii blockchain, mimo że z definicji mają być alternatywą, zachowują pewne podobieństwo do swoich tradycyjnych pierwowzorów. Z uwagi na to podobieństwo dokonanie nowelizacji już obowiązujących przepisów jest wystarczające, aby zapewnić bezpieczeństwo uczestników rynku, nie ograniczając przy tym jego potencjału.

Bibliografia

- Ahmed A., Anand N., *India to Propose Cryptocurrency Ban, Penalising Miners, Traders – Source*, 15.03.2021, <https://reut.rs/2XW63hi> (dostęp: 24.09.2021).
- Banaśiński C., *Konstytucyjne podstawy ustroju gospodarczego*, [w:] *Prawo gospodarcze. Aspekty publicznoprawne*, red. H. Gronkiewicz-Waltz, M. Wierzbowski, Warszawa 2020.
- Górski A., Królikowski M., *Komentarz do art. 2*, [w:] *Ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Komentarz*, red. M. Dyl, M. Królikowski, Legalis 2021.
- Koch A., [w:] *Prawo spółek handlowych*, red. A. Koch, J. Napierała, Warszawa 2017.
- Nakamoto S., *Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System*, <https://bit.ly/3ETMoyY> (dostęp: 9.09.2021).
- Spyra Ł., *Rynek kryptowalut w Polsce i jego instytucjonalne uwarunkowania*, „Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie” 2020, nr 3, DOI: <https://doi.org/10.33119/KnoP.2020.56.3.5>.
- Szcześniak P., [w:] *Prawo finansowe*, red. A. Hanusz, Warszawa 2019.
- Szydło M., *Komentarz do art. 22*, [w:] *Konstytucja RP. Komentarz*, t. 1: *Art. 1–86*, red. M. Safjan, L. Bosek, Legalis 2016.
- Turek A., *Rynek kryptowalut nie jest w Polsce regulowany. KNF wiele razy zwracała uwagę na problem*, 29.06.2020, <https://businessinsider.com.pl/finanse/kryptowaluty/rynek-kryptowalut-w-polsce-regulacje-co-moze-robic-knf-sht05fx> (dostęp: 24.09.2021).
- Wojno B., *Komentarz do art. 1*, [w:] *Prawo rynku kapitałowego. Komentarz*, red. M. Wierzbowski, L. Sobolewski, P. Wajda, Legalis 2020.
- Zieliński W., *Kryptowalutowy koszmarny w Turcji. Upadły dwie giełdy*, 25.04.2021, <https://bit.ly/3CPxM1U> (dostęp: 24.09.2021).

Abstract: The aim of the article is to analyze the legal norms related directly or indirectly to running an economic activity in the field of virtual currencies. Virtual currencies were created as an alternative to fiat money. They are not issued and guaranteed by central banks, and the idea behind their creation was the possibility of making electronic payments bypassing financial institutions. Currently, they are the subject of investments based on fluctuating rates of their value. The article focuses on the analysis of selected definitions of virtual currencies and an attempt to qualify them. The considerations also concern

⁴¹ Global Legal Insights, *Blockchain and Cryptocurrency Laws and Regulations 2022: Switzerland*, <https://www.globallegalinsights.com/practice-areas/blockchain-laws-and-regulations/switzerland#chaptercontent2> (dostęp: 24.09.2021).

the issue of legal regulation of activities in the field of virtual currencies, with particular emphasis on the provisions of the Act on Counteracting Money Laundering and Terrorist Financing. This made it possible to assess the current legal status and indicate which aspects of the functioning of the virtual currency market should be regulated.

Keywords: virtual currencies; economic activity; virtual currency market; legal status

Abstrakt: Celem artykułu jest analiza norm prawnych związanych bezpośrednio lub pośrednio z prowadzeniem działalności gospodarczej w przedmiocie walut wirtualnych. Waluty wirtualne powstały jako alternatywa dla pieniądza fiducjarnego. Nie są emitowane i gwarantowane przez banki centralne, a ideą przyświecającą ich powstaniu była możliwość dokonywania płatności elektronicznych z pominięciem instytucji finansowych. Obecnie stanowią one przedmiot inwestycji opartych na zmiennych kursach ich wartości. W artykule skupiono się na analizie wybranych definicji walut wirtualnych oraz na próbie dokonania ich kwalifikacji. Rozważania dotyczą również kwestii prawnego uregulowania działalności w przedmiocie walut wirtualnych, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Pozwoliło to na dokonanie oceny obecnie obowiązującego stanu prawnego oraz wskazanie, jakie aspekty funkcjonowania rynku walut wirtualnych powinny zostać uregulowane.

Słowa kluczowe: waluty wirtualne; działalność gospodarcza; rynek walut wirtualnych; stan prawny